

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(повна назва підрозділу)

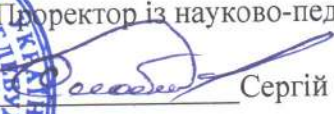
КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

(повна назва кафедри)



ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи


Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ (MultiEd)

LINGUISTIC STUDIES

рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>
мова викладання	<u>англійська</u>

Миколаїв – 2026

Робоча програма «Лінгвістичні студії (MultiEd)» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта за спеціальністю А4 Середня освіта спеціалізація А4.021 Англійська мова та зарубіжна література, освітня програма «Англійська мова і література».

«5» березня 2026 р. 15 с.

Розробник: Шевченко Ірина Вікторівна, кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри германської філології

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Лінгвістичні студії (MultiEd)» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Англійська мова і література»
доктор пед.наук, доцент

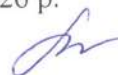


Тетяна МИРОНЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Лінгвістичні студії (MultiEd)» розглянуто на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 10 від « 04 » травня
В.о.завідувача кафедри

2026 р.



Тетяна МИРОНЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Лінгвістичні студії (MultiEd)» розглянуто Навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 4 від « 13 » травня 2026 р.

Голова



Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Лінгвістичні студії (MultiEd)» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРАТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Лінгвістичні студії (MultiEd)» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 5 від « 24 » травня 2026 р.

Голова НМР НУК



Сергій СЛОБОДЯН

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	5
<i>2. Мета та завдання навчальної дисципліни</i>	6
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	6
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	6
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	6
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	8
<i>7. Форми підсумкового контролю</i>	9
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	13
<i>9. Засоби навчання</i>	14
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	14

ВСТУП

Анотація

Навчальний курс «Лінгвістичні студії (MultiEd)» є обов'язковою дисципліною і знайомить студентів із головними явищами лінгвістичної антропології, що досліджує взаємовідносини мови з походженням і еволюцією людського суспільства, здійснює аналіз еволюції людського суспільства, акцентує увагу на ролі мови, що забезпечує комунікацію між людьми, не зважаючи на різноманітність їх природних і культурних відмінностей.

Курс розроблений на основі методики CLIL у рамках проекту Erasmus+ project "Foreign Language Teacher Training Capacity Development as a Way to Ukraine's Multilingual Education and European Integration» (MultiEd)", No 610427-EPP-1-2019- 1-EE-EPPKA2-CBHE-JP (15.11.2019 – 14.11.2022).

Ключові слова: людська еволюція, походження мови, системи комунікації відмінності природної мови.

Abstract

The course "Linguistic studies(MultiEd)" is a main course that introduces students to the major findings of linguistic anthropology which studies relations of language with the origin and evolution of human society, and analyses the role language plays across a variety of natural and cultural settings. The course, taught in English, employs CLIL methodology intended for integrated learning of both content and language. The course has been developed within the international Erasmus+ project "Foreign Language Teacher Training Capacity Development as a Way to Ukraine's Multilingual Education and European Integration» (MultiEd)", No 610427-EPP-1-2019- 1-EE-EPPKA2-CBHE-JP (15.11.2019 – 14.11.2022).

Key words: human evolution, language origins, systems of communication, human language distinctions.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань А Освіта	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність А4 Середня освіта Спеціалізація А 4.021 Англійська мова та зарубіжна література. Освітня програма Англійська мова і література	Семестр	
Індивідуальне науководослідне завдання		2-й	2-й
		Лекцій	
		15 год.	4 год
		Практичні, семінарські	
		15 год.	4 год.
		Лабораторні	
Загальна кількість годин – 90		0 год.	0 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: залік	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Лінгвістичні студії» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11 Здатність проведення мікродосліджень на належному рівні.

ЗК 12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 2 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення педагогічної науки. .

ФК 6 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі досліджень.

ФК 11 Здатність інтегрувати знання у сфері освіти та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

ФК 12 Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: «Історія мови», «Лексикологія», «Лінгвокраїнознавство».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН 3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження.

ПРН 5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 8 Дотримуватися правил академічної доброчесності

ПРН 10 Презентувати результати свого дослідження науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.

ПРН 11 Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

ПРН 13 Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Походження мови.

Змістовий модуль 1. Загальні засади сучасних теорій походження мови.

Тема 1. Ранні теорії походження мови. Сучасні теорії походження мови.

Література [1] стор. 15-20.

Тема 2. Походження письма. Семіотика письма. Історія письма.

Література [1] стор. 20-23

Змістовий модуль 2. Варіативність мови. Стандартна різноманітність.

Тема 1. Лінгвістична різноманітність і генеалогічна класифікація мов.

Література [1] стор.29-37

Тема 2. Мови спілкування. Гібридні мови.

Література [1] стор.37-46

Змістовий модуль 3. Культура як явище. Структура культури.

Тема 1. «Великі» і «маленькі» культури, їх кореляція.

Література [1] стор.53-57

Тема 2. Цінності як елементи культури. Види культур.

Література [1] стор.57-62

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви теми (завдання)	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Походження мови. Змістовий модуль 1 . Загальні засади сучасних теорій походження мови.												
Тема 1. Ранні теорії походження мови. Сучасні теорії походження мови.	15	3	2,5			9,5	15	0,5	0,5			14
Тема 2. Походження письма. Семіотика письма. Історія письма.	15	2	2,5			10,5	15	0,5	0,5			14
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	5	5			20	30	1	1			28
Змістовий модуль 2. Варіативність мови. Стандартна різноманітність.												
Тема 1. Лінгвістична різноманітність і генеалогічна класифікація мов.	15	3	2,5			9,5	15	0,5	0,5			14
Тема 2. Мови спілкування. Гібридні мови.	15	2	2,5			10,5	15	0,5	0,5			14
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	5	5			20	30	1	1			28
Змістовий модуль 3. Культура як явище. Структура культури.												
Тема 1. «Великі» і «маленькі» культури, їх кореляція.	15	3	2,5			9,5	15	1	1			13

Тема 2. Цінності як елементи культури. Види культур	15	2	2,5			10,5	15	1	1			13
Разом за змістовим модулем 3	30	5	5			20	30	2	2			26
Усього за курсом	90	15	15			60	90	4	4			82

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Ранні теорії походження мови. Сучасні теорії походження мови.	2,5	0,5
2.	Походження письмй.а. Семіотика письма. Історія письма	2,5	0,5
3.	Лінгвістична різноманітність і генеалогічна класифікація мов.	2,5	0,5
4.	. Мови спілкування. Гібридні мови	2,5	0,5
5	«Великі» і «маленькі» культури, їх кореляція.	2,5	1
6	Цінності як елементи культури. Види культур	2,5	1
	Разом	15	4

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – **2 год. / 1 заняття**;
- виконання проєктних завдань – **5 год. / 1 проєкт**;
- підготовка до тестового контролю – **10 год. / 1 тест**;
- підготовка до підсумкового контролю – **10 год. / 1 захід**
- підготовка до колоквіуму – **10 год. / 1 захід**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних занять	30	22
2	Виконання проєктних завдань*	5	10
3	Підготовка до тестового контролю	5	10
4	Підготовка до підсумкового контролю	10	20
5	Підготовка до колоквіуму з письмовою роботою	10	20
	<i>Разом</i>	60	82

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - лекція;
 - пояснення;
 - дискусія;
 - диспут;
 - ілюстрування;
 - демонстрація;
 - відеометод;
 - майстер-клас
- 2) на практичних заняттях: –
 - практична робота;
 - фронтальне опитування; – частково-пошуковий метод;
 - спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (лише для студентів денної форми навчання);
- тестові роботи;
- проєктні (самостійні) роботи; • контрольна робота;
- колоквиум.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, тест, проєкт, колоквиум).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також підготовки дослідницьких матеріалів до колоквиуму.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
--	----------------------------

ДФН 35-29 ЗФН 10-9	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
ДФН 28-22 ЗФН 8-7	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
ДФН 21-15 ЗФН 6-5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
ДФН 14-7 ЗФН 4-2	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми для ДФН 35 балів (7 відповідей по 5 балів), ЗФН 10 балів (2 відповіді по 5 балів)</i>

Тестові роботи	Критерії оцінювання
5	Студент надав 10 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 100 %.
4,5	Студент надав 9 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 90 %.
4	Студент надав 8 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 80 %.
3,5	Студент надав 7 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 70 %.
3	Студент надав 6 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 60 %.
2,5	Студент надав 5 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 50 %.
2	Студент надав 4 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 40 %.
1,5	Студент надав 3 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 30 %.
1	Студент надав 2 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 20 %.
0,5	Студент надав 1 правильну відповідь на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 10 %.
0	Студент не надав жодної правильної відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 0 %.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 5 балів (1 робота - 5 балів).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
30-25	Студент правильно виконує завдання в установленний термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
24-19	Студент правильно виконує завдання в установленний термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
18-12	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
11-5	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (6 робіт по 5 балів).</i>

Контрольна Робота	Критерії оцінювання
ДФН 20–17 ЗФН 45–37	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє брехню в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 16–13 ЗФН 36–26	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.

ДФН 12–9	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно.
ЗФН 27-19	Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 8–5	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно або не виконано взагалі.
ЗФН 18–11	Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 4–1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня.
ЗФН 10–1	Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 20 балів (для ДФН) / 45 балів (для ЗФН)</i>

Колоквіум із письмовою роботою (дослідженням)	Критерії оцінювання
10	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні та аргументовані висновки, вказує на перспективи їхнього застосування рішення в подальшій практичній діяльності, а також правильно із мовного й технічного поглядів оформлює думки у вигляді письмової роботи.
9–7	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.
6–4	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний огляд літератури, виявляє труднощі під час організації експерименту, проте правильно здійснює обробку його результатів, робить висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.

3–2	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний огляд літератури, виявляє труднощі та допускається грубих помилок під час організації експерименту, помилково оброблює його результати, робить висновки без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень. Допускається незначна кількість мовних і технічних огріхів під час оформлення тексту письмової роботи.
1	Студент проводить аналітичний огляд літератури, експеримент та здійснює обробку його результатів із подальшим оформленням у вигляді письмової роботи з допомоги викладача
0	Студент не підготував дослідження або надав на перевірку викладачеві роботу не власного авторства.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	7 з х5 балів = 35 балів –	2з х5 балів = 10 балів
Самостійна (проектна) робота	6х5 балів = 30 балів	6х5 балів = 30 балів
Колоквіум із письмовою роботою	1х10 балів = 10 балів	1х10 балів = 10 балів
Тестування	1х5 балів = 5 балів	1х5 балів = 5 балів
Контрольна (письмова) робота	1х20 балів= 20 балів	1х45 балів = 45 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Відповідь на практичному занятті 1	5		
	T2	Проект	5	Проект	5
		Відповідь на практичному занятті 2	5	Відповідь на практичному занятті	5
		Проект	5	Проект	5
ЗМ 2	T1	Відповідь на практичному занятті 1	5		
		Проект	5	Проект	5
	T2	Відповідь на практичному занятті 2	5		

		Проект	5	Проект	5
ЗМ 3	T1	Відповідь на практичному занятті 1	5		
		Проект	5	Проект	5
	T2	Відповідь на практичному занятті 2	5	Відповідь на практичному занятті	5
		Відповідь на практичному занятті 3	5		
		Проект	5	Проект	5
	ПМК	Тест	5	Тест	5
Колоквіум			10	Колоквіум	10
Контрольна робота			20	Контрольна робота	45
Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять слугують передусім графічні засоби, а саме друковано-роздатковий матеріал у вигляді ілюстративних таблиць, опорних схем, рисунків; мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи, рекламні та політичні відеоролики тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу, а також різноманітні лінгвістичні фактажі для проведення експериментів (текстові та відеоматеріали).

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Language, Culture, and Society: CLIL-based approach : manual for BA students of 035 “Philology”, curricula “Language and Literature (English)”, “Translation (English)”, and 014 “Secondary Education”, curriculum “Secondary Education (Language and Literature (English))” / V. Andrushchenko, O. Dovbush, T. Lunyova, O. Luzhanytsia, M. Natsiuk, N. Pyliachyk, L. Sukhovetska, S. Virotchenko, M. Zaluzhna, S. Zhabotynska. Zaporizhzhia: Zaporizhzhia National University, 2023. 135 p.

Допоміжна література

1. Ahearn, L.M. (2017). Living language. An introduction to linguistic anthropology. 2nd ed. Oxford: Wiley Blackwell (Chapter 1.2. Gestures, sign languages and multimodality, pp. 33-51).
 2. Clayton, E. (2019). Where did writing begin? British Library. URL: <https://www.bl.uk/history-of-writing/articles/where-did-writing-begin>

3. Nölle, J., Hartmann, S. and Tinitis, P. (2020). Language evolution research in the year 2020. A survey of new directions. *Language Dynamics and Change* (The Netherlands) 10, pp. 3-26. URL: https://brill.com/view/journals/ldc/10/1/article-p3_2.xml?language=en
4. Rostman, F., Rubel, P. & Weisgraw, M. (2009). The tapestry of culture. An introduction to cultural anthropology. 9th ed. Lanham et al.: AltaMiraPress. (Chapter 1. Anthropological perspectives. *Human evolution and culture*, pp. 10-12).
5. Salzman, Z., Stanlaw, J.M., & Adachi, N. (2012). *Language, culture, and society. An introduction to linguistic anthropology.* 5th ed. Boulder, CO: Westview Press. (Chapter 6. The development and evolution of language, pp. 87-18)
6. Schmandt-Desserat, D. & Erard, M. (2007). Origins and forms of writing. In Baserman, Ch. (ed.). *Handbook of research on writing.* London & New York: Routledge, pp. 7-22.
7. "Where did language come from? (The origins of language)" URL: https://www.youtube.com/watch?v=wcP_C5AHB6E
8. History of human evolution. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=V5cZgRU15GA>
9. Dan Everet. How language began. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qFvg5vkaPgk>
10. Michael Tomasello - The evolution of language. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fGntpMSpJ0k>